Byxy oronuudai proletaarinar, negedegty!

№ 229 (2262)
1937 onoi oktiaabriiin 4
PONEDEELЬNIK
14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mosiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaksiin adres: Ulaan-Yde goorod, Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

TARIAA XURIAALGII UDAARUULXANЬ GEMTE XEREG MYN

Tariaanai urgasa erxim hain. Ene bolbol ton zyb! Teed, ene elbeg jixe urgasaa xuriaaza abxa xydelmeri boloşogyi jixeer udaarza baina. Tariaa xuriaalga exilheer byxeli hara xaxad şaxuu sag yngerhen bolboş, mynөө xyrter dyyreedyi. Hyylşiin medeegeer, respyyblike soo tariaanai xadalga 84,6 ba boolgo-87 proc. dyyreed baina. Urgasa xuriaaxa xydelmeri udaarxadaa xemgyi jixe tariaan geegdelte bolzo, kolxoozniguudai azalta yderei yne sengiinь baga bolgoxo baihaniii olonxi aimaguudai ba somon kolxoozuudai xytelberilegşed ogto toodoggyi baina. Iime geegdeltenyyd Xoriiin ba Zediin aimaguudta niuur deere yzegdeze baina.

Manai respyyblikiin partiijna ba soveedai organizaacanuudta ba gazarai zurgaanuudta ba kolxoozuudta aradai daisad, byrzyaazna-nacionaliistnuud şurgaza orood, xoroto hyldxel xeze, kolxoozniguudai zargaltai ba zoltoi azahuudaliii muuduulxa handargaxiin zorilgoor urgasa xuriaalgii zoriuuta xoişo tataza, tariaanda kleeşç taraaza baigaa.

Ede daisadai xaratai muuxai xorololgiin xoişolonguudii usadxaxa tuxai jabuulxa bodoto xydelmeriiin orondo, miil xoohon xelseegeer, paraadna şuujaagaar xizaarlaza baihanь, egeen tyryyn, urgasa xuriaalga udaarhan deerehee elieer xaragdana.

Gansaxan Zakaaminai aimag tariaa xuriaalgii dyyrgee. Tariaa xuriaalgaa dyyrgexe dytelhen aimaguud gexede: Kabaansk, Tynxen, Biçyyr, Xori. Gol tariaan azaltai Alairai, Booxonoi, Exired-Bulgadai ba Olьxoonoi aimaguud urgasa xuriaalgiin xydelmerii boloşogyigөөr xoişo tatana.

Gyrenei urdaxi ujalgii dyyrgexe jabadalii kolxooz byxen hainaar emxidxeze şadaxa baihan aad, eneen tuxai xytel berilegşedei zyghөө anxaral tabigdanagyi. Jaruuniin aimagai „Ulaan-Jaruuna" ba „Socialiizm" kolxoozuud ajaar sentiaabriiin 17-do tariaa xuriaalgaa dyyrgehen aad, şine urgasahaa gyrendөө negeş kilograam tariaa tuşaagaadyi. Gyrende xarşa iime yzelii ba sabotaazii eris xatuugaar soxixo xeregtei.

Tariaa xuriaalgiin udaarahanai gol şaltagaan bolbol olonxi aikoomuud tere xydelmeri xytelberilxehөө bejee xolodxood, „өөrөө zyndөө bytexede" tabihan baina. Aradai daisadii, byrzyaazna nacionaliistnarii eliryylxe ba tedenei xoroto uurxainuudii butasoxixo temesel jabuulxa zuuraa, aimagai partiijna organizaacanuud xydөө azaxuiji ba ilangajaa tariaa xuriaalgada byri xamaaranagyi. Egeel iigeze nege yzyyrhee nygөө teenь hyreze, alad garadag jabadal bolbol xamag byxii xeregii gutaaza baina.

Zediin aikoom eldebiin suglaa ba zasidaani xeheer şuujaza tuxaşarza, tariaa xuriaalgii martaad baina. Tiigeze baixa xoorondonь, Derestein somondo tariaa xuriaalga tahal daza, Voroşiilovoi neremzete kolxoozdo geegdelte yrilte bolzo, xemgyi jixe tariaan talada xosorzo baina. Daisad bolbol aimagai ba somonoi partiijna, soveedai organizaacanuudai ohol hanaa amar baihaniii өөhediingөө xoroto xeregte aşaglan xereglene. Muxar-Şiberei aimagai „Ulaan-Zagan" kolxoozdo (tyryylegşe Arbuuzov) 300 ceentner ba Xoriiin aimagai Xezengiin kolxoozuudta 400 garan ceentner tariaan yzeze, gutaza baixanь daisanai xehen xoroto xereg bişe gy?!

Kleeşçetei temesexe jabadal urda şelen aalixanaar jabuulagdana. Selengede ba M-Şiberte eneeniii xoişo tataza baihan uşaruud bii. Kleeşçetei temesexe temeselei poliitikan udxii balartuulaad, miil texniis xereg deere toolozo jaabaş bolxogyi!

Tariaa xuriaalgii yter tyrgen ba hainaar dyyrgexe xeregte kombaajnanuud şuxala udxatai baihan aad, tedener zarim MTS-te xeleşegyi muugaar xydelmerilne. Xiaagtiin MTS-ei kombajnioor Podioorin gegşe 17 xonog soo oroidoo... 7 ga xuriaahan baina. Kerenei MTS-ei kombajnioor Korineejkin ydertөө 10 ga noormotoi aad, oroidoo 2-3 ga xuriaana. Kombaajnanuudii xysed hainaar xydelgexe tuxai anxaral tabiza, byxil ysloovi bii bolgoxo jabadal mynөө boltor yşөө dutamag.

Erxim hainaar xydelmerilegşedei oopodii ba yysxelii xoino xozomdogşodoi dunda delgeryylxe jabadal manai ende ton xomor. Xonxoliin MTS-ei kombajnioornuud ba traktoriistnuud Oktiaabriiin revoliyyciin 20 oido beleg bolgon, tariaa xuriaalgii yter tyrgen dyyrgeze, xydөө azaxuin byxii azal xydelmeriii şangaar jabuulxa tuxai uriaal xehen baina. Ene hain yysxelii gansaxan Agiin ba Xyrbiin MTS-uudai zarim kombajnioornuud ba kolxoozuud xyndeteigөөr xylieeze, өөhedөө ujalganuudii abba. Yldegşe MTS-nuud ba kolxoozuud dab geheer duugai huunad.

Zagarain aimagai Xyrbiiin somonoi gurban kolxoozuud bolbol aradai daisad, byrzyaaz na nacionaliistnuud, trockiis-buxaarintnai şpioonuud ba diversaantnuudai xorololgo hyidxel xeze baihanda eris şanga xariuu bolgon yiledberiiin bytөөsii jixedxexe, azal xydelmeriiingөө dutuunuudii yter usad xaxa, staxaanovtanai xydelөөji delgeryylxe ba revoliyycioonno heremzee deeşelyylxe—iime ujalganuudii abba. Iigeze kolxoozno maassiin өөhediinь poliitikan edebxii xydelgexe xereg bahal partiijna organizaacanuudhaa gazaaguur jabana.

Paarti ba zasag bolbol manai kolxoozuudta aguu jixe xyngeleltenyydii ygeze baina. Ene Staalin anxaralgii xariuul xiin tulda, kolxozniguud bolbol elbeg jixe urgasaa geegdeltegyigөөr, yter tyrgen xuriaaza abxa, malaa hainaar ondo oruulxaa beledxexe gexe zergeer, yiledberiiin şine ilaltanuudii ilaxa ujalgatai. Ene geheer bii byxii maşiina ba mori unaagaa, xydelmeriiin xysiiji tariaa xuriaalgada gargaza, xadalga, boolgo, somolgii yter tyrgen dyyrgexe bolood, tariaa soxilgii şangadxaza gyrenei urdaxi ujalgaa bolzorhoonь urid dyyrdexe—mynөө yderei şuxala zorilgo.

Daisadai xoroto xeregii uudalan ongilzo temesexedee xydөө azaxuin asuudalnuudii—tariaa xuriaalga, malai ybelzelgede beledxel g. m. bolьşeviigşelen xytelberilxe ba bytөөsetei hainaar emxidxexe şadabari deerehee partiijna organizaaca byxenei partiijna ba partiijna bişe bolьşeviig byxenei xydelmeriii şalgaza yzegdexe bolno.

Yderei 20 gektaar xadana

Xori. Xezengiin somonoi „Komsomool" kolxoozoi gegşyyn Zambaldorzo Zamsaranai gegşe tariaa xuriaalga deere kombajnaar jixenxidee yderei 20 gektaar xadaza, ydereigөө noormii nelieed ylyy ba şanar haintaigaar dyyrgebe.

U. O.

Bajalig urgasii hainaar xuriaagaabdi

(Xoriiin aimag)

Xezengiin somonoi, Staalinai neremzete kolxooz tariaa xuriaalgaa sentiaabriiin 15-da dyyrgebe. Tariaanai urgasa erxim hain.

22 gektaar şeniiciin tarilgahaa gektaar byriiin 16 ceentner ba 35 gektaar jaarisahaa gektaar byriiin 17 ceentner urgasa abba.

1937 onoi olzo xubaarida azalta yderei yne sengiinь ton jixe bolno. MTS-ei natuur ba bişe tylberiee 50 proc. dyyrgebe.

Kolxooznig
Şoinzon Cerenzabai.

Erxim urgasa abxada urmatai baina

(Biçyyrei aimag)

Xarlanai somonoi, Çernoovai neremzete kolxooz şine urgasiin tariaagaa sentiaabriiin 13-da ton hain şanartaigaar xuriaaza dyyrgebe. Tariaanai soxilgii sentiaabriiin 23-nai medeegeer 40 proceent bolgohon baiba.

MTS-ei natuur tylberiii 45 proceent dyyrgee. 1937 onoi olzo xubaarida azalta yder byxende gansaxan tariaa 12-13 kilograam xyrter xubaaxaar bagsaagdana. Byxii kolxoozniguudanь azal xydelmeridөө urmatai zorigtolgoor jabaza bainad.

Kolxooznig D. Cerenei.

Kombaajna ba molotiilkonь ebderxei baina

Zagastain somonoi Staalinai neremzete kolxoozoi tariaa xuriaalga ba soxilgo deere xydelmerilxөөr Selengiin MTS-hee nege molotiilko ba kombaajna jirehen baigaa.

Tere molotiilkonь tariaa soxixo gexiin argagyi, ebderxei, xamag çaastinь dutuu baiza, 2 yder soo oroidoo 30 kilograam tariaa soxihon baina.

Myn kombajnanş bahal ebderxei deerehee xydelmerinь haatana.

Selengiin MTS-ei direekce bolbol xydөө azaxuin maşiina—zebsegyydei zahabari teeşe xamaaradaggyi baihanainь yre ende eli xaragdana.

Dob. Sag.

Tariaagaa somozo dyyrgebe

Zakaamin. Xuzarai somonoi 4 kolxoozuud sentiaabriiin 10-da tariaa xuriaalga ba somolgoo dyyrgebe.

Gansal „Ulaan-Oktiaabrь" kolxooz somon dotoroo xozomdozo jabana gebeş, edener xydelmeriee şangadxaza baina.

Zangiiin.

Ispaanidaxi froontnuud deere

(TASS-iin medeeselnyydhee)

Centraalьna froont

Sentiaabriiin 29-nei yder Yseera sektor deere faşiis tranşeenuud ba Kaasa Derryidiin bexizyylgiin xeden miinanuudaar tehelbe. Respyyblikiinxin ene poziicii ezelee. Yimyyleeşen Serro Blaanka teeşe suxariba.

Sentiaabriiin 29-nei yder yimyyleeşenei artelieeri bolbol germaanida bytөөgdehen jixe kaliibriiin buunuudaar Madriidii 5 minuuta soo boombodobo. Madriidai baruun talaar kvaartalnuud boombodolgohoo jixe gemtee. Gemtel tuxai gyised medee ygyi.

Zyyn froont

Deede Aragooniiin froont deere jixe dobtolgonuudii xeheneigee aşaar, respyyblikiinxin bolbol hyylşiin xeden nedieelinyyd soo Xaaka goloi seektorte 22 huurinuudii ezelhen baina.

Jixe strategiis udxaşanartai xeden pyynktnyyd abtaa. 380 pleennigyyd ba seregei jixe xeregsel buliaan abtahan baina. Galьjeego goloi tala deegyyr francuuzai xile teeşe oşohon xargii xeden gazaraar tahalagdahan baina. Xaaka—Saragoossa xojoroi şugam deere xojor poojezd ezelen abtagdaa. Respyyblikiinxinei seregyyd bolbol Byyrgo de Ebrodo oiroxon oşood, Saragoossahoo 18 kilomeetr xaraatai gazarta baina.

Pleennigyyd ba terjeleze jiregşedei medeesehenei johoor, Saragoossa deere edieg xool jixe berxetei baina. Arad zon ylesxelen baidalda orozo baina. Gadaadiinxinhaa bişe seregyyd ton zaaxan poorci abdag baina.

Ispaaniiin respyyblikiin aarmiiin operaaciin yjede froontiin xoito uçaastog deere xyiten halxin soo erid xada xabsagainuudii garxa jabadal toxiooldohon baigaa. Galьjeego goliii byxeli batalьoon 25 minuuta soo garaa. Batalьoon hyyndөө jabaza yimyyleeşenei poziicada xyrze jirehen baina. Respyyblikiinxin ene genetiin ataakaaraa xeden tosxonuudii tahalan ezemdeed, yimyyleeşenei poziicanuudai negii byhelөөd baixadaa, batalьoonai politkoom bolbol bejee tuşaagtii geze yimyyleeşende xandahan baina. Yimyyleeşenei otriaadai soldaaduud bejee tuşaagaa. Eneende esergyysehen faşiis oficeer tendee alagdahan baigaa.

Froontiin urda uçaastog deere faşiistnuud bolbol San Isidriin xoolmiin tende respyyblikiinxinei poziicii xojor udaa yregyigөөr ataakalhan baina. Yimyyleeşen dyrben zuugaad garan xynyydee aluulhan ba şarxatuulhan baina.

Ispaaniiin yimyyleeşende elьgeegdexe samoliooduudii bytөөze baina

Pariiz, 30. (TASS). Espaanь aagenstviin medeeselei johoor, Pontebeera deerexi maşiina bytөөdeg zavood (xoito Itaali) bolbol samoliooduudii bytөөze baina. Tiigeed zadalanxaigaar Ispaaniiin yimyyleeşende elьgeegdexe baina.

XITADDAXI DAIN BAILDAAN

Japoonai medeesel

Tookioo, 29. (TASS). Domei Cysiin aagenstviin medeesehenei johoor, sentiaabriiin 29-nei ygleөgyyr Şanxain froont deere Çapein uçaastogto şiryyn şanga baildaan exilee. Xitadai seregyyd bolbol dabagdaşagyi poziicanuudii baiguulxiin tulada boombodolgoor ebderhen ba şatahan gernyydii, ograaduudii şadabaritaigaar xereglene. Agaarhaa xyseteigөөr boombodohonoi hyylde, Çapei deere jixe tyimer bolbo

Pytyyn deere baigaa xitadai batarei bolbol sentiaabriiin 29-de japoonai poziicii nelieed xyseteigөөr boombodohon baina.

Sentiaabriiin 29-de Liyeziaxaanai seektorto şiryyn şanga tulaldaan boloo. Japoonai seregyyd bolbol sentiaabriiin 11-nei yder Lodiaan ba Şanxai xojoroi xoorondoxi avtomobiiliiin xargiiji ezemden abxiin zorilgii şuxala bolgon tabihan baina geze „Niici-niici" temdeglene. Teed, artelieeri, aviaaca ba uhan seregei jixe koraablinuudai boombodolgiin tuhalamzaar xeden udaa ataakanuudii xehenş haa, xitadai seregei ysed şanga esergyyselgede soxiuulza, dyyrgegdeegyi baina.

Japoonai samoliooduud Xyaancy deere xeden boombo xajaza, tendehee uragşalaad Kantoonhoo 130 kilomeectr gazarta baihan Bajşaaji boombodohon baina.

Yxyyji boombodolgodo japoonai 15 samoliooduud xabaadahan ba edener 100 boombo xajahan baina.

Japoonai taban samoliooduud Syçzoy deere „Aziaatik Petroliym Kompaaniiin" gerii ba myn ondoo zurgaan gernyydii butasoxihan baina. 10 garan xyn aluulhan ba şarxatahan baina.

Urda ba Centraalьna Xitadta japoonai aviaaciin dobtolgo

Şanxai, 30. (TASS) Sentraal Nьjuus aagenstviin medeesehenei johoor, sentiaabriiin 28-nai yder japoonai aviaasa bolbol Kantoon, Yxyy ba Syçzoyji dobtolbo. Kantooniii gurba daxin dobtoloo. Xyaancyji (Kantoon şadar) boombodoxo yjede Pagoode Pag" jaati Syn Jaat Seena şadar xojor boombo unahan baina Hyylşiin boombodolgiin yjede japoonai xojor

ZURAG DEERE: Xitad ulasdaxi nege goorodoi gudamzada bolhon miiting deere antijapoonsk propagandiist agitacioonno yge xeleze baina, (SOJUUZFOTO).

Xitadai naimadaxi aarmiiin şine ilalta

Şanxai, 1. (TASS). Gomeenь aagenstviin medeesehenei johoor, Şanьsii proviincede, Çzyydeegei komaanda doro jabaa Xitadai naimadaxi aarmiiin çaastinuud oa generaal Gao Gyi czeegei 84 diviiziiin çaastinuud bolbol japoonai mexanizaruulagdahan otriaadta erid şanga soxilto ygeheneigөө hyyleer Janьmenьgyyaanai şadar japoonai tabadaxi diviiziiin gurban poolkanuudta jixe soxilto ygehen baina.

„Cziuvaazibaoo" gazeeta bolbol xitadai naimadaxi aarmiiii amarşalxa zuuraa, ene poliitikan burguuliii yngergehen naimadaxi aarmi xadaa, daisadta erid soxilto yzyylze, xitadai aldahan territooriii busaaxa baixa geze naidahanaa medyylne.

Şanxain froont deere

Japoonai taankanuud bolbol Siçziaanьeze (Lodiaan ba Liyyxan xojoroi xoorondo) teeşe dabxixii oroldono. Xeden taankanuud şabiin tymer xaaltii garxii oroldon, xitadai okooponuudta dytexen oşoo. Xojor taankanuudanь xitadai artelieeriiin homondo buuduulza gemtehen ba bişeniinь gemtengyi gederge busahan baina.

Japoonai pexootiin xojor batalьoon bolbol xeden olon taankanuudaar xalxaluulan, Şanxai—Lodiaanь xojoroi xoorondoxi şossejne xargiiji tahalxii oroldood, yregyi busaba.

Xoito Xitadta

Xitadai gazeetanuudai medeeselei johoor, japoontan bolbol Tianьcziinь—Pykoygai tymer zamii zubşaad uragşaa dabxiza jabana. Sentiaabriiin 30-nai yder, Deçzoyhee xoixonuur Xebei sa Şanьdyynь proviincenyydei xile deere Sanьjuaanai rajoondo xysetei dain boloo.

Şanьsii proviinciin xoito talada sentiaabriiin 27-hoo exileed, japoontanai ataaka daxin xyseteigөөr exilhen baina. Xitaduud ysed şanga esergyyselge yzyylne. Xojor talahaa jixe geegdelnyydii yzeze baina.

Myn Beipin—Syijuaanai tymer zamai zoono deere şiryyn şanga baildaanuud bolzo baina. Japoontan bolbol Pinьdiciuaanьhaa Gyixyaa teeşe (Syijyaanь proviinciin niislel) dabxixa zuuraa, erid şanga esergyyselge yzyylhen baina.

BOLЬŞEVIIGAI MORAALЬNA ŞARAI

— Xozomdongi ba өөdegyinyydee soxixo, ygeiteinyydee darlaxa ba mylzexe gehen kapitaliizmiin şonolig joho myn. „Xuuşan bylgem bolbol negen gebel şi nygөөdөө deermedenes, negen gebel nygөөdeş şamaiji deermedene, negen gebel şi nygөөdede xydelmerilexeş, negen gebel nygөөdeş şamada xydelmerilxe, negen gebel şi bogoolşologşoş, negen gebel şi bogool geeşeş gehen iime priinseb deere yndehelegdehen baina. Ene bylgem soo xymyyzehen xynyyd—negen gebel bogoolşologşo, negen gebel zizexen ymsete, zizexen albaxaagşa, zizexen şinoovnig, intelegeent, sexe xele bel—gansal өөrөө jyymetei haa, busadta jamarş xereg ygei baixiin tulada oroldodog xynyyd iime psixoloogiii, zanşalii, oilgomzii exiingee hyyntei medeze abdag baina“—geze Vladiimir Ilьiç Leenin xelee hen.

Ene xadaa, byxezonoi mynxe zan joho tuxai gojo haixan, şanga ygenyyd ba ylgernyydeer xalxalagdahau byrzyaazna moraaliiin yndehe huuri bolxo baina.

Maarks ba Leenin bolbol byrzyaazna moraaliiin farisejstvo, mexelelge ba niuur saxilgii jamar jixe xysөөr xair nairgyi eliryylhen baigaab. Mynxe moraalь ba mynxe zan joho geze ygei! Mynөө xyrter baiza baihan moraaliiin sisteema bolbol tusxaita ekonomiis baiguulgiin produukt baihan baina geze marksiistnar xodo batalza xeledeg baigaa.

Kapitaliizmiin oron bolbol daralalgii joho xuuli bolgohon ba xyniii xynei eksploataacalxa jabadalii zybtyylhen өөriin abari joho baiguulhan baina. Byrzya bolbol bodoto yge deeree ynen şudarguu ba sexe şənarii nomlon, xynei bejee abza jabaxa jabadalai noormii baiguulza, өөriingөө reziimii baiguulza jabadalii toirozo orxihon aad, zygtөөl eneeniii bu sadai saxixa jabadalii xysehen baina geze Maarks xelehen baina.

Manai moraalь bolbol proletariaadai angiiin temeselei interreste medegdexe ba şine socialiis bylgemii baiguulan batalxiin tylөө, milioon azalşanai yzel, psixoloogi, oilgol ba zanşalai tylөө xyn tyreltenei temeselei aguu jixe tyyxiin intereesyydhee gargagdana.

Socialiis baiguulaltiin aktiivna procees soo xyn zonoi ynge şarain xubilalta bolzo baina. Manai oronoi zoloodoxo angi—xydelmerişen angi bolbol delxein bymbersegei zurgaanai nege xubiii şinedxen baiguulaad, udaanь gansa өөriigөө bişe, myn tariaaşanii, inteligeencii şinedxen xubilgaza, azalşanda şine, socialiis şanarii, azalda, gyrende kolektiivta, bylgem niitede xandaxa şine xandalgii xymyyzyylze baina.

Socialiizm bolbol tabag soo belen asaragdaxa argagyi baina, — tereeniii temesen ilaza abxa baina geze Leenin xelehen baina. Socialiis bylgemei tomoxon zorilgonuudai negen xadaa ekonoomikada ba azalşanai ojuun mederelde kapitaliizmiin xog ylegdeltei temesexe temesel myn bolno. Moraalь ba zan joho bolbol xyn tyreltenei bylgemii deere yrgexiin tulada ba zөөri sugluulga ba myngen meriilotai, kapitaliizmiin byxii buzar bulainuudhaa zaisan xolodxiin tulada bidende xeregtei baina.

Komuniis moraaliiin leeninei priincebyyd yxeşegyi. „Komuniis zaluuşuudii xymyyzyylge bolbol zan joho tuxai ali bolxo niluun ygenyyd ba zuramuudii tereende ygexo jabadal bişe baixa. Eneendel bodoto xymyyzelge baixa bişe... Komuniis zan johiin yndehe huurida komuniizmii eseslen baiguulxa ba bexizyylxiin tylөө temesel baidag baina. Komuniis xymyyzelge, gegeerel ba huralsalai yndehe huuri egeel iime baixa baina. Komuniizmda jaaza huralsaxa xeregteib gehen asuudalai xariuu egeel iime baixa baina.“ geze Leenin hurgadag baigaa.

Şin xatuu bolьşeviig, partiijna ba partiijna bişeş, şin xatuu komsomool byxen xadaa, paartida, xydelmerişen angida inag duraa ba ynen bejee ygeze, aradai byxii daisadta, troc kiis-buxaarintnai diversaantnuudta ba şpioonuudta şoo yzeze duragyigөөr xaraxa jabadalii ton deede zergiin ujalga geze toolodog daişalagşad myn.

Komuniizmiin aşada, milioon tooto oloniitiin tulada amidii huuxa ba bytөөxe, Exe oronoigoo tylөө temeselde өөriigөө beledxexe—ene aguu jixe zorilgohoo deere ba xyndetei jyyn baiza şadaxab!... Soveedai xyn bolbol өөriingөө byxii nahan-i xuuliaar staalin yge, gyised bolьşeviig şunal ba taaşaal xexe johotoi: „Xerbee, xydelmerişen angiii deeşelyylxe ba ene angiiin socialiis gyreniii bexizyylxe talaar miniii xydelmeridexi alxam byxen xadaa, xydelmerişen angiiin baldalii haizaruulxiin ba bexizyylxiin tulada zoriuulan şiglyylegdehen bişe baigaa haanь, bi bolbol өөriingөө baidalii aşa yregyi geze tooloxo hem“.

Partiijna baixa jabadalai yzel surtal, bolьşeviizmiin yzel surtal bolbol xubiiin ba niitiin—soveedai grazdaniiinai baidalaar nebterhen baixa johotoi. Bolьşeviiguud, komsomoolşuud yiledberi deere, azahuudaldaa ba engiingee baidalda poliitika medexegyi ba „partiijna bişe“ baiza bolxogyi. Bolьşeviigai moraalьna şarai bolbol niitiin ba azahuudalai şinze deere bii bolno. Xubiiingaa baidalda moraalьgyi baixa jabadal poliitikada seber bişe baidalii toxiooldouulxa baina.

Azahuudalii, poliitikahaa xolo baigaa, engei xereg geze hanadag jabadal bolьşeviizmda xorotoi baina. Komsomooloi udaridaxii oorganuudta şurgan orohon aradai daisad bolbol өөhediingөө hyidxelei, egeel tyryyn arxidalgaar damzuulan, zaluuşuudii poliitikan ba azahuudalai talaar zabxairuulxa meetodeer azal jabuuldag baigaa.

Buzagai xojor niuurtan bolbol өөriingөө gemte xydelmeriiin tulada, togtuurigyi xynyydii zabxairuulxiin tulada, xynei azahuudalda zoxistoi baidalii bederedeg baina. Tedener bolbol arxidalga, bilduuşalalga ba „tanilai xandalgaar“ komsomooloi xydelmerilegşedii өөhediingөө halbarida oruulza, tedeenei olonxiiinь poliitika medexegyi baidalda, meşçanliin johotonoi zamagta zuuraza buzarladag baina. Egeel niyden doronь baigaa komsomooloi organizaacanuudta aradai daisadai baixiinь xaraza baihan komsomooloi udaridagşad jyynde xeregtei zon geeşeb? Ede xadaa—poliitikan daişalagşad bişe, ede xadaa,—„Miniii ger zaxahaa daa,—jyyş medenegyib“ gehen iime xara amiaa xarahan meşçaanguud geeşe. Tedener bolbol aradai daisadtai xol booriIdohon, tedener bolbol daisadai xeze baihan buzagai xeregii xaraza baigaad—duugai huuhan baina. Edener teeşe butasoxitolonь gal şiglyylegdexe johotoi!

Bolьşeviiguudai xelehen ygenь xelehen xeregheen xezeeş taharadaggyi. Paarti bolbol meşçaniiin taiban baidal soo bişe, xari aradai byxii daisadta esergyysen socialiizmiin tylөө aktiivna temesel soo azahuudalii xarahan soveed graazdanuudii xymyyzyylne. Bidener bolbol byrzyaazna, yzyylemziin hainiii saxixa jabadalda, nomogoodxon dagalsaxa jabadal ba niuur saxiza hainiii xysexe jabadalda esergyybdi. Oros satiirak Saltekoov-Şeedrin bolbol jyymende taalamdan amtarxaxa, bejee xudaldaxa, kompromiissa ba zan johiin dyyzende duratai zoniii „ebxemel sedxelten“ geeşe geze zebyyrxen nerlehen baina. „Ebxemel sedxeltei“ xynyydii namnaxa, aradai daisadii, diversaantnuud, şpioonguud ba tedenei tuhalagşadii xindaxa—ene xadaa partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudai, exe oronoi interees ba Oktiaabriiin aguu jixe socialiis revoliyyciin ilalta ba intereesyyd xende yneteib, tedel ynen sexe xynyydei zan johiin nangin ujalga myn.

Bolьşeviiguudai paartiiin moraalь bolbol socialiis revoliyyciin deede zoloor xeden arbaad milioon azalşanai intereesyydeer diktovaalagdahan baina. Partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudai moraalьna şarai xadaa Leenin—Staalinai aguu jixe xeregei albanda zoriuulan tabigdahan baina.

(Sentiaabriiin 20-noi yderei „Praavdiin“ tyryy bişeghee).

„N—209“ SAMOLIOODII BEDERELGE

Nyxer GRACIAANSKIIN niidelge

Moskvaa. 1. (TASS). Glaavsevmorpyytiiin naçaalьnig nyxer O. J. Şmiidt oktiaabriiin 3-da nyxer Graciaanskiin „N—207“ amfiibiaar daxin niidehen tuxai medeeselii Ferbeenskhee abba.

„N—207“ samoliood sentiaabriiin 29-de 4 çaas soo niidbe. Nyxer Graciaanski bolbol dalaida yrgelze manatai baina geze medeesene. Xoişo nebteren garxiin tulada zoxis taaramzatai agaarai baidalii bederen iime marşruudnuudaar niidbe: Barroy—xoito şirotaagai 71 graadus 45 minuuta ba baruun dolgotaagai 153 graadus 30 minuuta —Xoito şirotaagai 71 graadus 15 minuuta ba baruun dolgotaagai 152 graadus 30 minuuta—xoito şirotaagai 71 graadus 30 minuuta ba baruun dolgotaagai 152 graadus xoito şirotaagai 70 graadus 30 minuuta ba baruun dolgotaagai 149 graadus—Barroy. Marşruud deerenь 8 baalliin tomo zize butarxai mylihenyyd. Xeheg mylihenyyd erjehee 15 miilьde Barroy miishee Xalkeet miis şiglen urdana. Lioodçig Graciaanski bolbol niidelgede zoxis taaramzatai agaarai baidalii xylieeze baina.

* * *

Soveed Xolboonoi Geroi nyx. Şevelioovai agaarai ekspediice agaarai baidalai muu deerehee Rydoolьf aral deere baina.

○ ○ ○

„XOITO POOLIUS“ STAANCIIN ŞINE KORDINAADUUD

„Xoito poolius“ geze staanciin baigaa mylihen urdaza yrgelzelhөөr oktiaabriiin 1-nei yder 13 çaasta uradxaal mylihen xoito şirotaagai 85 graadus 25 minuutada ba zyyn dolgotaagai 3 graadus 30 minuutada baiba. Ene yjede staanca deere yrgelze manatal şingexen sahan orzo baiba. 1 balla xysetei halxin ylieene. Jyymenei xaragdaxanь 4-hөө 10 kilomeetr xyrter. Temperatuura-miinys 14 graadus.

* * *

Rydoolьf aral deere oktiaabriiin 1-nei yder 1 çaasta ton xysetei şuurgan boloo. Zyyn xoito zyghөө 8 baalla xysetei halxin ylieebe. Jyymenei xaragdaxanь—200 metrhee saaşa bişe. Temperatuura-nyylьhee dooşo 12 graadus.

○ ○ ○

CENTRAALЬNA GAZEETANUUDHAA

○ ○

5 MINGAN XYN HURALSANA

Leeningraadai amaraltiin yderei yniversiteedte 5 mingan xyn hurana. Ene yniversiteed togtohoor 3 zil boloo. Mynөө yniversiteed 9 fakylьteedtai: bygedeniitiin istoori, SSSR-ei araduudai istoori, filosoofi, iskyystv, literatuura ba bişed. Leeningraadai jixe jixe profeessornuud ba akadeemig Styryyve, akadeemig S. I. Vaviilov, akadeemig Greekov ba busad leekce unşana. Ene yniversiteedei filiaal Kiirovai neremzete zavood deere neegdexe baina.

(„Izveesti“)

○ ○

BELORYYSIIIN SSR RADIOOZORUULAGDAZA BAINA

Radioo bolbol Beloryysiin egee taharxai rajoonuud, s) soveeduud ba kolxoozuudaar delgereze baina. Respyyblike dotoroq 80 mingan radiootooş katai, tedeneinь olonxi kolxoozniguudai, albanxaagşadai ba xydelmerişenei gernyydte todxogdohon baina.

Aguu jixe socialiis revoliyyciin XX-zilde 15 radiooyyzel şinedxen baiguulagdaza dyyrexe baina. Beloryysiiin azalşan hajadaa yşөө 5 mingan radioo tooşkanuudii abxa baina. Meexovai ba Kiirovai rajoonuudta xojor şine radioo yyzel bariza exilxee baina. („Praavda“).

DAISADTA TUHALHAN AIMAGAI XYTELBERILEGŞED

(Jaruuniin aimaghaa)

Egetiin somonoi Ceentrdeerexi arteelьda byrzyaaznonacionaliistnuud uurxailaad xoroto buzar jabuulga xeze baina. Ene gryypii Өlьxoonoi aimaghaa nyyze jirehen kulaaguud Tarnyyjevtan ba Xoriiin taişaagai xybyyn Cerenzab Cedeenov, Egetiin dasangai lama Bodiiin Zundii ba busad tolgoilno.

Edener bolbol Agiin aimaghaa sylegdehen johotoi nacionaliist Budazab Oçoroon, aradai daisan Budaajev, Byraajev, Maraktaajevtan, Baraadin, Dogdomai gexe metenyydtei sexe xolbootoi baina.

Edenerte sexe tuhalza, tedentei xolbooriIdozo baihan ulad gexede, Egetiin MTS-ei direektor Ikoonnikov, direektorii tuhalagşa Kyzьmiin Agaap, paartiiin aikoomoi instryyktor Çimiitov gegşed baina.

Edener bolbol ene arteeliii gartaa abaad, өөhediingөө buzagai xydelmeri jabuulza baina. Edende kolxoozoi kaassa yrgenөөr neegdenxei. Zişeelxede, Egetiin hurguulida bagşa bolon şurgahan Oçoroon Budazab gegşe kolxoozoi tyryylegşe Tarnyyjevtai eblexe, kolxoozoi zөөri edize baina. Ene bolbol kolxoozhoo 800 tyxerigөөr mori abza alaad, 1600 tyx. xudaldahan, tyleөhegyigөөr kolxoozoi yniee abhan, myn talxa, toho, hy, tariaa zergii sag yrgelze hurguuliiingaa nere deere abza zorgooroo edideg, arxidaa xedeg baigaa.

Aradai daisan Budaajevai dyy Budaajev Dabaa gegşe 6 ceent. 70 kg. ovioos, Cerenzab Cedeenov nege zaluu mori, 7 c. 70 kg. şenlice tyleөhegyigөөr abhan baina. Kolxoozoi tyryylegşe Tarnyyjev bolbol hurguulida tyliee oruulhanai 250 tyx. өөrөө edihen baina.

Reviiziin komiissiin tyryylegşe Orbodoojev Nikolai gegşe Ulaan-Ydehөө 70 tyx. abhan şestioorkodaa xuurmag dokymeentaar mexelze 420 tyx. bolgozo abba. Iimenyyd faaktnuud olon baixa.

Geşyydeingee azalta yderei olzii myn bulguulza edideg Azalta ydertөө nege gunza abxa johotoi baihan negen geşyynь Orbodoojev ba Tarnyyjevta xaşagdan, kolxoozhoo zailaxadanь, Tarnyyjev tereeniinь өөriingөө ymse bolgon abhan baina.

1936 ondo Orbodoojev Olьzoon gegşe kolxoozoi xojor terge zemsegteinь ba 1 mori ygei xehen bolboş pravleeniaar daldalagdan orxigdohon baina.

Baha edener bolbol ug niutagai zoniii doromzoldog, azalta yderiinь xuuraza edideg. Zişeelxede, bişeg medexegyi Daşiin Babuu gegşii 3 ceent. tariaa abaa geze xuurmag dokymeent xeze edihen ba bişeş ene metiin yzegdelnyyd olon baina.

MTS-ei direektorii orologşo Kyzьmiiin Agaap gegşe şalgalta xeze, kassiir Tarnyyjev Protaassai 900 tyx. yrilte xeheniii ba 922 ceent. tariaa niuugaad baihaniii eliryylbeş kolxoozoi tyryylegşe Tarnyyjev ba reviiziin komiissai tyryylegşe Orbodoojev N. gegşedhee nege yniee ba tariaa abxa bolzo, eneeniinь darahan baina. Eneen tuxai aikoomoi sekretaarь Maantiikoovta medyylxede, partiijna suglaa xehen bolboş, xarin xorotoniii şyymzelegşedii jixeer xabşahan baina. Myn aikoomoi instryyktor Çimiitov gegşe ene xeregii şalgaxaa jireed, daisanuudii eliryylxiin tula jyyş xengyi, xarin Tarnyyjevtan ba Orbodoojevtonoor guibaldan 5 xonog ailşalaad busahan baina.

Xabarai tarilgiin yjede tyryylegşe Tarnyyjev, propagandiist Budaajev, MTS-ei direektor Ikoonnikov, tereenei şofioor Stalamakoov gegşed kolxoozoi xoni xydөө gargaza alaad, arxidza baihan baina.

Tyryylegşe Tarnyyjevai hamganai dyy Petykoov gegşe laavkiin naimaaşa baigaad, 73 kg. toho ba 950 t. mynge yrixedenь kolxoozhoo jamarş yndehegyigөөr abza tere yriiinь bytyylhen baina.

Ene kolxooz 1936 onoi ybel 23 mingan tyxerigei ybehe abhan gebeş, xaanhaa, xezee ybehe abhanь medegdexegyi baina.

Ene gryype bolbol somsoveedai tyryylegşe Dorziin gegşii nylөөndөө abaad, Egetiin dasangai zөөriş edilseze baidag.

Ene gryype bolbol kolxoozii handargaxa xoroto jabuulga xeze baina. Ulxasaar geze niutagta 700 tolgoi eberte mal yrigdehen baina. Egetiin dasangai lama Bodiiin Zymbe gedeg Kitad, Manzuur, Barga Mongol, zergiin gazarnuudaar lamanarai xeregeer jabadag baihan xyn, xydelmeri xedeggyi bolboş azalta yder abdag baina. Bodiiin gegşiinde aikoomoi sekretaarь Maantiikovhoo exileed, aimagai xytelberilegşed ailşaldag baina.

Reviiziin komiisiin tyryylegşe Orbodoojev gegşe zalgaa Ulaan-Yde oşozo, 10-15 xonogto kolxoozoi maşiinaar olzo xeed, өөrtөө abdag baina.

Eneexen tobşo temdeg deereheeş abxada, aimagai organizaacanuud, xamagai tyryynde partiijna organizaaca, tereenei aikoom ba sekretaariiin ohol teniger bolzo, angiiin heremzii ogtolon geehen deerehee başata angiiin daisanuud durandaa aaşalza baihanь eli bolno. Daisanuudai gryypii darii butasoxixo xeregtei.

M.

○ ○ ○

XOROLOLGO ENE BIŞE GY?

Biçyyr. Bodonguudai somonoi Leeninei neremzete kolxoozoi pravleeni bolbol kolxoozoo bolьşeviig bolgoxo ba kolxoozniguudaa şanga şadaltai bolgoxiin tylөө temesexe xeregte oroldoxiin orondo, kolxoozoigoo azalda ba zөөride xoro xeze, debzexe jabadaldanь haad xeze baina. Kolxoozoi pravleeniiin zyghөө tariaanai burtag ybehe tyylgexe xemzee abaagyi deereheenь mynөө tariaanь jixe muugaar urgaa.

Ene kolxooz bolbol yngeregşe zilde 200 garan ceent. xyxe soloomo yzөөze xajahan ba 3 gektaar xyxe soloomo sabşangyi miin malda geşxyylze duuhaa hen.

Kolxoozoi feermii erxilegşe Ajuuşiin gegşe kolxoozoi nege xaşaragii 500 tyxerigөөr xudaldaza, myngiinь yberşelbe. Baha orologşo tyryylegşenь 3 sazan kolxoozoi ybehe yberşelbe.

1937 ondo ene kolxooz bolbol tarilgiin gazarta pooliiin staan bariuulhan aad, ene staanda baingyi, tariaanaigaa gazarhaa 6-7 kilomeetr xolo bolgon urilaza bariuulhan baina. 1936 onhoo xoişo mynөө xyrter kolxoozoi byxii bariigiin xydelmeride lama, kulaag ba ymseteniii xylehelze 6-7 mingan tyxerig gargaşalhan baina.

Ene kolxoozdo poliitikan ba kylьtyyrne xydelmeri ogto jabuulagdadaggyi. Kolxoozoi tyryylegşe Cebegei gegşe pravleeniii kriitikelhen xyniii xaraaxa ba zanaxa meteer aaşaldag baina.

Tus kolxoozoi tyryylegşe Cebegei bolbol 1934-35 onoi yjөөr paartihaa xajagdahan baixa jym. Mynөө kolxoozdoo angiiin daisan bolxo lama, kulaaguudii sugluulza, tedenei xoroto buzagai jabuulgii dali doroo daraad baina.

Ene bygedii aimagai prokuroorai zyghөө şalgan eliryylze, kolxoozoi azalda ba zөөride xoro xegşedte xatuu xemzee abtaxa johotoi.

Ailşan.

* * *

Ene materiaal „Ynenei“ sentiaabriiin 29-ei noomerta buruu garhan tuladanь, daxin gargagdaba.)

Partiijna baidal

OHOL NAZAGAI PRAAKTIKAНЬ ODOO XYRTER YRGELƵELHӨӨR

Fevraalь—maart harada bolhon BK (b) Paartiiin CK-ai Pleenymei togtool ba nyx. Staalinai elidxel bolbol partiijna organizaacanuudai xexe bytөөxe xydelmeriiin gol prograama baihan baina. Manai partiijna organizaacanuud byxe xydelmerice yndehөөrenь xubilgaza şinedxen tabixa ujalgatai baihanь xendeş eli.

Gebeş, Biçyyrei aimagai Zaganai kyystiin partiijna organizaaca byri hungalta xexedee eliryylehen—partiijna-poliitikan xydelmeri, komuniistnarai huralsal, aradai daisadii eliryylze, butasoxizo şadaagyi g.z. dutuunuudaa oiriin sag soo usadxaxiin orondo odoo xyrter xubilalta gargaza şadaagyi gee haa aldau bolxogyi.

Hyylei yjede bolhon suglaanhaa medexede, partiijna suglaanda beledxelge geeşe ton doodo zergede baina. Uşaranь, suglaanai bolxo tuxai geşyydtee xeden yder urid duulgadaggyi, myn suglaandaş xelsexe asuudalaa komuniistnaranь mededeggyi jiredeg (H. Cebegiin ba bişed) baina.

4-5 hariin torşo soo komuniistnaranь 1-2 daxin poliitikan huralsalda xabaaduulagdahan baibaş, eneende komuniistnaranь bygede xabaadagyi baihan aad, tere saghaa xoişo poliitikan huralsalanь eneegeeree xizaarlagdahan baigaa.

Myn, 10 şaxuu haişaan dagagşadtai aad, tedenereerce ene gexe xydelmeri jabuulaagyi, jabuulxii xyseөşgyi baihan deereheenь, tedenerenь toodo too nemeri bolzo baidag baina.

Iime baidalai erxeer komuniistnarainь revoliycioonno heremzenь doodo şatada baina. Komuniistnaranь, japoon-neemecei şpioon, devirsaantnuudai ba byrzyaazna-nacionaliistnuudai xorololgiin xoişolonguudii usadxaxa, tedenei ylegdel, şaara şabxaruunuudii yndehөөrenь ygei xexe temeselde şuud xursaar xanduulagdaagyi baina.

Žişeenь, Bodonguudai somonoi Staalinai neremzete kolxooz ene xabarai tarilgada 60 ga soortoto şinlice tarihan baigaa. Enenь mynөө bolxodo soortoto şeniicetei engel şeniice xolin tarigdahan baihiinь tariaagaa xexedee medehen baina. Ene xenei garaar xegdeeb gexede, angiiin daisad xorologşodoi garaar xegdee şuu. Ene xadaa partiijna organizaaca ba tere somondo baihan komuniistnarai genen xongor baihan deereheenь, angiiin daisad xorologşod өөhediingөө xorololgiin xeregte xereglehen baina. Eneen tuşaa partiijna organizaaca medebeş, liberaal johoor xandaza, poliitikan tobşolol xeze, xorologşii niuuraaranь barixa praktiis xemzee abaagyi baihaar baina.

Iime ohol nazagai, hoxorlig moxoo, genen xongor baidag jabadalii angiiin daisad xorologşod jamaraar xereglezе jamar baidalda xyrgedegiinь tus organizaaciin komuniistnar medeze, eneenhee hurgaal abza, angiiin daisad xorologşodii ba tedenei xorololgiin xoişolongii oiriin sagaa yndehөөrenь usadxaxa—iime gol zorilgotoi baina,

Stepaan-Biçyyrsk.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo O. A. ŽEREBCOOV

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: отв. редактор — 3-44, отв. секретарь — 3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—5-07.

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verstaalagşad: C. DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Axyiledberiiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 898.